

A'

PESTMEGYE

PÁRTFOGÁSA ALATT ÁLLÓ

HAZAI ELSŐ

TAKARÉKPÉNZTÁR'

SZABÁLYAI.

1846.

PESTEN.

NYOM TRTATTNER-KÁROLYI BETŰIVEL.

1 8 4 6.

562020

ESTIMÉ

PARTICULARS

HAWAII

TAKAHAKA

ESTIMÉ

1816

ESTIMÉ

FROM THE LIBRARY OF THE

1846

KNY-19-00879

I. R é s z.

A' takarékpénztárak általános célja, haszna 's eszközei.

1. §. A' takarékpénztárak kisebb tőkepénzesek javára felállított intézetek. Céljuk 's irányuk : a' munkás és szolgáló köznépnél a' szorgalmi ösztönt 's takarékossgot ébresztteni, serkenteni és ápolni, 's alkalmat nyújtani arra, hogy ez beszerzett kevés vagyonának feleslegét szükség, tehetetlenség 's balesetek idejére félretehesse, 's azt a' takarékpénztáraktól átvevén, számára biztosítsák, és kamatok 's ezek kamatai által neveljék, úgy intézvén ebeli munkálkodásaikat, hogy mikor a' tulajdonos tőkéjét 's kamatait visszazakivánná, mindenkor módban legyenek azokat visszaszolgáltatni. A' takarékpénztárak tehát a' szegényebb néposztályra is a' jólét 's nemzeti erények boldogító malasztjait árasztván, leg-

czélszerűbb eszközök a' honi ipar 's nemzeti-gazdagság felemelésére, egyszersmind legérősb védfalak az elszegényedés és inség ellen. Minélfogva lehetetlen a' takarékpénztárakat, mint a' nép erkölcsi 's anyagi állapotja javulásának főeszközait, — mellyeknek üdvei közvetlen vagy közvetve, a' haza minden rendére szinte a' fejedelemig kiáradnak, — azon legüdvösb, legáldástelibb intézetek közzé kiüntetve nem helyezni, miket emberiség iránti buzgalom századok óta felállított. —

II. R é s z.

A Pestmegye pártfogása alatt álló hazai első Takarékpénztár alapítása és czíme.

2. §. Az érintett üdvös cél elérhetése végett egy alapító egyesület alakult, mellynek minden egyes tagjai az intézet bátorságosítására és egy tartalékpénztár alakítására 100 pengő forintot tettek össze olly formán hogy ennek hatos kamatját az intézet megnyitásától azaz: 1840-dik évi januar 11-dikétől tiz évig fizetik, és így ezen kamat fizetés tart 1850-dik esztendeig bezárólag. Ezen kamatok egyenesen az intézet javára fordíttatnak.
3. §. Tiz év elteltével azaz: 1850-dik év végével a' részvényesi kötelezettség megszűnik ugyan, de az intézet kormánya az első alapítók kezében továbbra is megmarad.

4. §. Az alapító részvénye kamatját vagy évenként fizeti, vagy több évekre is előre egyszerre fizetheti, vagy magát az alapítói tőkét egyszerre teszi le tetszése szerint.

5. §. Az intézet Pestmegye pártfogása alatt áll, 's mint magyar honban legrégibb illy czimet visel: „Pestmegye pártfogása alatt álló *hazai első* Takarékpénztár“ — Egyébiránt a' tisztelt tekintetes megyével a' pártfogáson kívül sem pénztárra, sem kezelésekre nézve semmi egyéb összeköttetésben nincsen, minthogy hivatala a' Tekintetes Rendek kegyességéől a' megyei épületben van 's pénztára is biztos őrizet alatt ott áll —

6. §. Az intézet saját pecsétjével él, mellyen egy repülő méh van kimetszve, jelenleg illy körirással: PESTMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR INTÉZETE, 's minden fő-jegyzőkönyvek, úgyszint a' betételi könyvecskék is ezzel hitelesíttetnek.

III. Rész.

Az intézet szervezete.

7. §. Az intézet dolgait kormányozzák egy igazgató 100 arany tisztelet-díj mellett, egy segédigazgató, és egy 40 tagból álló választmány. — Kezeléseit viszik a' következő tisztviselők:

a) A' hivatalban egy pénztárnok, egy ellenőr, két irnok, kik közül az első a' hivatalos írásbeli munkákra közvetlen felügyeléssel

és a' részvény-kamatok beszédésével levén különösen megbizatva *pénztártiszt* czimet visel.

b) A' köz- és választmányi ülések jegyzőkönyveit 's az ezekkel járó minden hivatalos irományokat szerkeszti egy titoknak, ügyeit pedig a' választmánynak azon ügyvéd tagjai, kik e' részben eddig is minden jutalom nélkül egyedül az intézet iránti nemes buzgóságból annak javát munkálni szivesek valának.

8. §. Oklevelei az intézetnek valamint maga a' pénztár a' legnagyobb bátorságban háromszoros ellenőrség 's hármassal ellenzár alatt őriztetnek, 's a' három kulcs közül egy az igazgatónál, egy a' pénztárnoknál, egy az ellenőrnél áll, következőleg azokhoz egymás nélkül nem nyulhatnak.

9. §. Az egyesület évenként január hónapban rendszeresen, szükség esetében pedig egyébkor is közgyűlést tart, mi a' részvényeseknek részint hirlapilag, részint különös jelentések által jó eleve tudokra adatik, 's mellyben minden tag részt vehet. A' választmányi ülések szinte rendszeresen minden héten, vagy szükség esetében sűrűbben is tartatnak.

10. §. Közgyűlésekben az egyesületnek minde-
nik személyesen megjelenő tagja — részvényei számára való tekintet nélkül csak egy szavazattal bir.

11. §. Elnököt minden közgyűlés maga választ, nem levén a' közgyűlési elnökség az igazgatói hivatalhoz kötve.

12. §. Tárgyai a' közgyűlésnek:

a) Az igazgatóknak, és választottság tagjainak titkos szavazattal megválasztása.

b) Tisztviselőknek szinte titkos szavazattal és általános többséggeli választása.

c) Az intézet állapotjáról teendő igazgatói, választmányi és bizottmányi tudósítások.

d) Időközben tapasztalás után netalán czéltalanoknak mutatkozott szabályok megváltoztatása, úgy az alkalmatlan, vagy hűtelen tisztviselőkről intézkedés, szóval minden az intézet körül szükséges olyan határozatok, melyek a' választmány körén túl terjednek.

e) A' számadások és kezelési könyvek időszakonkénti vizsgálatára 's ezeknek egymással összehasonlítására a' közgyűlés a' részvényes és nem választmányi tagok közül évenként 7 tagból álló bizottságot választ, mely munkálkodásának könnyebb és tisztább vitele tekintetéből évnegyedenként össze ül. Teljes erejű munkálkodására 5 tag jelenléte szükséges. Ezen bizottság a' pénztár állapotáról az év végével készített kimutatást a' januári közgyűlésnek mutatja be, mely ott megvizsgáltatván és kihirdettetvén a' Nagyméltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanácshoz leendő felküldés végett a' pártfogó Tekintetes Megye legközelebbi közgyűlésére bemutat-tatik.

IV. Rész.

Az igazgatókról.

13. §. Az igazgató és segédigazgató kik közvetlen felügyelői az intézetnek és kezeléseinek három évre választatnak.

14. A' választmányi üléseknek ők elnökei. Egyenlő szavazatok eseteiben — kivéve a' kölcsön elhatározását, — az ő szavazataik eldöntők. — Az intézet kezeléseihez megkivántató minden rendszeres költségeket, kereskedők és mesteremberek árjegyzégeit, a' tartalékpénztárból fizetendőket, az igazgató utalványozza.
15. §. Ha az igazgató időközben meghal vagy lemond, ujnak választása végett azonnal közgyűlés hirdetendő.

V. Rész.

A' választmányról.

16. §. A' választmány tagjai titkos szavazattal egy évre választatnak, de többekben is megválaszthatók, időközben a' 19-dik §. szerint egészítik ki magokat.
17. §. A' minden héten tartandó választmányi üléseknek legfőbb 's minden oldalról szoros vizsgálatot leginkább igénylő tárgyai a' *kölcsönök*. — Mielőtt ezek a' gyűlésben felvételének az e' részben munkálódó *állandó bizottságok* tagjai által előlegesen megbirálatnak, 's csak ezen bizottságok véleményes tudósításai következtében vétethetnek választmányi tanácskozás alá. — Ki levén e' szerint a' kérdés érdeme választmányi tanácskozás előtt az előleges bizottsági vizsgálatok által merítve, ez okból a' választmányi ülésekben, — az elnök beszámításával, — *hét tagnak* jelenléte elegendő. — Minden választmányi gyűlés jegy-

jökönyve a' következő választmányi ülésben felolvastatik 's meghitelesíttetik. —

18. §. Minden a' kikölesönzésben meg nem egyező tagnak szabadságában áll meg nem egyezését maga igazolására a' jegyzőkönyvbe saját kezével beírni.

19. §. Ha a' választmánynak valamellyik tagja időközben meghal, vagy kilép, helyét új választás nélkül a' választmány azzal töltendi be, kinek szavazata száma az utóbbi választáskor az elválasztott utósóhoz legközelebb állott.

VI. Rész.

Az intézet számadó tisztviselőiről.

20. §. Az intézet tisztviselői a' közgyűlés előtt teszik le hitöket hűséges hivataloskodásukra, miután előbb a' választmány előtt tiszta erkölcsüket 's lelkületüket bebizonyították 's a' megkivántató vagyoni jótállást elegendően kimutatták.

21. §. Ezen jótállás, vagy biztosíték (cautio) — melly a' tisztviselőknak, ha atyai hatalom alatt lennének szüleik, 's ha házasság nejeik által is aláírandó 's a' lekötött javakra bejegyzendő, — a' pénztárnokra 8 ezer, az ellenőrre 5 ezer, pénztár-tisztre 2 ezer, második őrre 1 ezer pengő forint.

22. §. A' számadó tisztviselők más számadásos hivatalt 's felelettel járó gyámságot nem viselhetnek.

23. §. A' számadó tisztviselők biztosíték (cautionalis) levelei a' 8-dik §. alatt megírt módon a' leveleszárdokban őriztetnek.

VII. Rész.

Az intézet egyes munkálkodásairól és kezeléseiről.

24. §. A' takarékpénztár nyitva van hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken délelőtti 9 órától délutáni 1 óráig, — délután a' napi kezelések írási és számolási munkái végett elzáratik. Ezen napok között a' betételek elfogadtatnak hétfőn, kedden és szerdán, — visszafizetések pedig csütörtökön és pénteken történnek mindenkor a' megírt órákban. Szombat a' heti zár-mérleg készítésre és választmányi ülések tartására fenhagyatván.
25. §. A' fenírt napokon a' pénztárnak minden kezelése egy pénztári-biztos ellenőrsége által hitelesítettnek, — ki a' választmányi és helybenlakó részvényes tagok között sor szerint meghivatván, a' kezelések minden ágainál jelen van, 's mind a' betételi könyvecskéket, mind az általa is összeszámított főkönyveket neve aláírásával hitelesíti.

a) A' betételekről.

26. § A' takarékpénztárba mindenki beteheti pénzét, onnan pénztárnok és pénztárbiztos aláírásával kiadandó *egy könyvecske* mellett.
27. §. A' betétel legkisebb összege 20 p. kr. legnagyobb 5000 pfrt.
28. §. Kamat a' betételtől 300 pfrtosig száztól *öt*, ennél nagyobbtól egész 5000 pfrtosig száztól *négy* jár. — Kamat kamatja nagyobb betételeknél azon arányban tőkésítettik, melyben maga az eredeti tőke kamatja.
29. §. Ha valaki 5000 frtnál nagyobb összeget kívánna betenni, ezen szándékát a' választmánynak jelenti be, mely a' körülményeket, jelesen azt: hogy a' betenni kívánt összeg meddig maradhat benn, 's nem kívánja-e azt a' folyamodó hamarjában vissza, megvizsgálván; annak el vagy elnem fogadása felett hataroz 's elfogadása esetére mind a' kamat mennyisége, mind a' felmondás iránt a' betevővel megegyez.
30. §. Díja a' betételi könyvecskének 20 p.frtig nincs, — azontul 50 frtig 6 kr. — 50 frton felül 100-ig 8 kr, — ettől 150ig 10 kr., — ettől 300ig 20 kr. — ezenfelül 1000 pfrtig 30 kr, — az 1000 frtos betételen felül pedig mindenik ezer forint külön 30 krral számíttatik pengő pénzben. —
31. §. Felmondás 50 pfrtos betételig nem kívántatik, — azonfölül 100 frtig 8 nap, — 100 frton felül 300 frtosig egy hónap, — ettől

2000ig két hónap, — ettől 5000ig három hónap. — Ezen felmondások a' hivatalban történnek 's pontosan bejegyeztetnek.

32. §. Miután a' betett összeg és a' kamatok annak fizettethetnek ki, ki a' betételi-könyvecskét előmutatja, ez okból figyelmeztetik mindenki, hogy ha könyvecskéje elvesz, vagy ellopatic, ezt a' hivatalban azonnal bejelentse oly végre, hogy ez a' jegyzőkönyvbe feljegyeztetvén, a' kifizetés további rendelkezésig felfüggesztethessék.

b) *Kamatfizetésről 's a' ben hagyott kamatok tőkésztetéséről.*

33. §. A' pénztár a' betételektől kamatot a' 28 és 29dik §. szerint a' betétel nagyságához képest száztól ötöt, vagy négyet fizet, a' kikölcsönzöttektől pedig hatot veszen, a' minden száz után eső egy, vagy két forintnyi különbség az intézet javára, költségek fedezésére maradván.

34. §. A' kamatoztatás a' betétel vagy felfizetés után következő hónap első napján kezdődik és megszűnik azon hónap utolsó napján, melly a' betétel vagy felfizetés kivételét megelőzi és így azon hónapra, mellyben a' pénz betéttetik vagy kivéttetik, kamat nem jár. A' pénztár kikölcsönözött tőkéinek kamatai szorosan befoglalólag (inclusive) napszámra számíttatnak.

35. §. A' betételek és felfizetések kamatai *január* és *julius* hónapokban a' könyvecske előmutatása mellett felvétethetnek, mi azon-

ban csak úgy történhetik meg, ha a' betétel vagy felfizetés után következő hónap első napjától junius vagy december végeig, — vagyis a' kamat számítás idejeig, — a' kamatoztatásra szükséges félév már lefolyt. Ha a' kamat benhagyatik, az a' fentebbi mód szerint tőkésztetik, de illy tőkésztetésre a' kamatnak legalább 20 pengő krt kell megütni. Ha a' kamat egy pgó frtot meg nem üt, tőkéje nélkül ki nem vétethetik, hanem tőkésztetik.

36. §. Számolás könnyebbégeért, de a' zavarok kikerülése tekintetéből is kamat-krajczárok törtszámaival a' hivatal nem vesződik. —

c) A' kivételek kiszolgáltatásáról.

37. §. Minden betett és felfizetett pénzek a' kivételre a' 24dik §. szerint határozott két napon u. m. csütörtökön és pénteken a' könyvecske előmutatása mellett kivétethetnek egészen vagy részletesen az összeg nagyságához képest felmondással vagy a' nélkül a' 31-dik § szerint.

A' betételi szabályokhoz megjegyzendő tudni valók.

38. §. 1) A' takarékpénztár alapelvénél fogva az 1ső §. szerint nem a' tőkepénzesek hanem a' szegényebb néposztály megtakargatott pénzeinek kezeléseért lévén felállítva, valamint nagyobb összegek berakására a' 26 27 28 és

29ik §. szerinti megszorításokkal az ut nyitva áll, úgy nem engedtetik meg hogy nagyobb tőkék akár egy, akár több nevek alatt 300 frtos könyvecskékre osztva berakassanak 's a' szabályok kijátszassanak, ez okból a' számadó tisztviselőség az e' részbeni szoros felügyelésre akkép van utasítva hogy ha ilyen visszaélés valamely betevő ellen világosságra jó, akkor a' több könyvekre osztott betételek közül csupán egy fizettetik vissza száztól öttel, — a' többi pedig mintha egy könyvecske mellett tétetett volna be, — száztól négygyel. —

2) Letéti-pénzek (Depositen) mint ilyenek sem egyesektől, sem intézetektől el nem fogadtatnak, egyetlen egy eset vétetvén ki t. i. a' pártfogó Tekintetes Pestmegyének közhatározat mellett beteendő, 's legalább fél-évig benhagyható letéti-pénzei. Ha azonban valamely kivált közintézeteknek betenni kívánt letéti-pénzére nézve nagyobb figyelmet érdemlő eset adná magát elő, az a' választmánynak megfontolás és határozat végett bejelentendő.

Ezen megszorítás csak a' betételi legnagyobb összeget haladó letéti pénzeket illetvén, magától értetik hogy a' szabályos összegig minden olyan pénzek, melyeknek mind kamatoztatása, mind felmondása a' szabályok értelmében történik, ha szinte letétiiek volnának is, az alól kivétetnek. —

3) Aranyak ha betéetnének csak 4 frt. 30 krban fogadtathatván el, 's így tanácsosabb ha a' betenni kívánó azt maga conv. ezüst pénzre felváltván így teszi be, mi iránt

pénztárnok a' betevőt annak világos megjegyzésével figyelmeztetni tartozik, hogy az aranyakban betett összng kivételkor pengő pénzben fizettetik ki. —

d) A' kikölcsönzésről.

39. §. Általános megjegyzések:

a) A' takarékpénztár pénzei időnkint és pedig nehogy azok kamatozás nélkül heverjenek 's a' pénztár kárt valjon a' szükséghez képest minél sürűbben tartandó választmányi általa kirendelt ülések által kikölcsönöztetnek az alább egyenkint megnevezendő bátorságokra, még pedig akár egy, akár pedig ha a' kölcsönvevő úgy kívánja több apró kötelezvények, vagy váltók mellett. —

b) Minden kölcsönvevő a' kötelezvényt igazgató vagy választmányi tag előtt írja alá, ha feleséges nejével 's ha szükség a' bátorságra megkívántató más személyekkel együtt. A' kötelezvény az adós költségén tábláztatik be.

c) A' választmány előtt kimutatandó bátorságnak tisztának, perekkel adóságokkal nem, — vagy aránylag kevésbé terheltnek, — 's a' folyamodó kétségkívüli tulajdonának kell lenni.

d) A' kötelezvényben kiteendő kölcsönös felmondás: 1000 frtig egy, — 2000-ig két, — 3000 frtig három hónap, — azon felül fél év.

e) Ha a' kölcsönvevő az évnegyedi kamatokat a' kiszabott határnapra pontosan nem fizeti ez esetben az egész tőke felmondottnak tekintetik.

f) A' kikölcsönzésektől úgynevezett *beirásidíj* fejében 50 pfrtig fizettetik 6 p. kr. azon felül 500 frtig 20 kr., — 1000 frtig 24 kr., — 2000-ig 30 kr., — azonfelül 5000 frtig 36 kr. fizettetik, — az ezen összegtet haladó bármennyű kölcsönök pedig akár egy nagyobb, akár több apró kötelezvényeken, vagy váltókon foglaltassanak százától 3 pkrrel díjaztatnak. — Ezen díjak is a' tartalékpénztár gyarapítására fordítatnak.

Ezen általános megjegyzések előbocsajtása után

40. §. A' takarékpénztárból kölcsönök e' következő bátorságokra adatnak:

1) Austriai (1834 és 1839-dik évi) status-papirosokra folyami értékük $\frac{4}{5}$ részeig, három vagy hat hónapra, — Eszterházy sorsokra, egynek kölcsöne 40 pfrttal számittatván, szinte annyi időre, — Pesti kereskedelmi Bank-részvényre folyami értékének $\frac{4}{5}$ részeig, hasonlókép Bécsi ker. Bank-részvényre folyami értékének $\frac{3}{4}$ részeig szinte addig, — teljes mértékű cs. kir. aranyakra egy egy darab 4 frt 25 krral számittatván szinte addig.

2) Kereskedők és váltóképes egyének által kiadott váltókra mindenütt három névre. —

3) Pestmegyei nemesi ingatlan birtokokra.

4) Pesti és budai házakra.

5) Közpénztárral biró, úgyszinte kiváltságolt pestmegyei községeknek és azok egyes lakosainak mindenütt ingatlanokra, ha azokat szabad adás-vevés mellett 's erős joggal birják. —

6) Pestmegyei jobbágyoknak ingatlanokra.

1 2 $\frac{1}{12}$

7) Pestmegyével határos nemes *Bács, Csongrád, Esztergom, Fejér, Heves, Hont, Komárom, Nógrád, és Tolna* megyékben fekvő nemesi birtokokra.

8) A' most nevezett szomszéd nemes megyékben kebelezett szabad kir. városoknak saját fekvő birtokaira, ha és a' mennyiben a' nagy-m. magyar kir. Kincstárnak erre világos engedelmét előmutatják, úgyszinte egyes lakosaik ingatlan birtokaira, de nem házakra.

9) A' nemes Jász és Kis- (de nem nagy) Kun kerületekben fekvő ingallan birtokokra.

41. §. Az itt jegyzetteken kívül semmi más biztosíték el nem fogadtatik, következésképp senkinek pusztá, bármilly nagy személyes hitelére, úgyszinte merő vállalatra, magányos átruházandó kötelezvényekre, tisztí fizetésre, és fogható zálogra pénz nem kölcsönöztetik. — *Szorosan megkívántatik hogy a' kölcsönök minden nemeinél az alább következő szabályos kellékek pontosan teljesítve legyenek, jelesen:*

A) *Az első helyen álló statuspapirosi kölcsönökre nézve*

Ezeket valamint a' 40dik §. 1) alatt jegyzett egyéb papirosokat a' kölcsönvenni kívánó egy rövidke folyamodással átadja az igazgatónak, vagy leteszi a' pénztárban, mellyek ott az igazgató, pénztári-biztos és pénztárnok által megvizsgáltatván, kiszámított folyami értékük meghatározott erejeig a' folyamodó részére három, vagy ha kívánja hat hónapra a' kamatok előre fizetése mellett kiadatik a' kölcsön, de

egyszersmind a' kölcsönvevő, ki csak pest-budai lakos, vagy ilyen által képviselendő idegen lehet különös térítvényben, — melyben lakása is megjegyeztetik, — arra kötelezi magát hogy azon esetre, ha és valahányszor a' letett papirosok folyama időközben 10°/₁₀₀-tel lejobb szállana a' hozzá intézendő felszólításra 24 óra alatt ezen 10%-nyi hiányt kipótolandja; szabadságában állván ellenkező esetben az intézetnek a' letett papirosokból annyit eladni, mennyi az összes kölcsön kielégítésére elég leend. — Letett papirosairól a' kölcsönvevő is kap a' pénztárnok aláírása mellett, ellen-térítvényt.

A' teljes mértékű aranyakra, melyeknek darabja 4 f. 25 krral számíttatik úgy kötesnöztetik ki az illető összeg, hogy a' lejárási idejére elmulasztott kiváltatásuk esetében, a' folyam szerint azonnal eladatnak.

B) Második helyen állanak a' váltó kölcsönök.

Ezek a' kamat előre fizetése mellett 3 vagy 4 hónapra adatnak 's három félék u. m. 1) három váltóképes egyén által, 2) három pestbudai kereskedő által, 3) vegyesen kereskedők és váltóképes gyáros, iparos, vagy más három egyén által aláírott váltók, — mindenütt szorosán megkivántatván hogy az aláírt neveknél a' jóhitel, jóhir és a' kívánt összeg erejeig kellő bátorság feltaláltassék 's a' váltók Pesten fizetessenek.

1) A' váltóképesek váltójáról.

Felvan hatalmazva a' választmány hogy ilyen váltókra szigorú bírálat előbocsátása után a' legkisebb összegtől egész 30 ezer f. rig adhasson kölcsönt, ez utóbbit azonban csak azon esetben, midőn

az aláírt három nevek a' tagok egyhangu szagvázatával olyanoknak ismertetnek, kiknél a' közönségesen tudva levő jóhirű hitel és bátorságmértéke ezen összeget teljes biztossággal felérit — A' váltók ezen nemére az eddigi gyakorlat átaljában meghagyatván, itt a' kikölesönzöt. öszveg mind a' három aláírtak terhére egyformán számíttatik, tekintetkülönbség nélkül arra hogy a' váltón: mint kibocsájtó, — elfogadó, — vagy forgatmányos van-e aláírva.

2) A' kereskedői váltókról.

A' pestbudai kereskedőknek vagyoni és hiteli állapotuk egy titkos bizottmány által időnkint és pedig szükség esetében gyakran osztályoztatik (classificáltak).

1ső osztályban	20,000
2ik " "	15,000
3ik " "	10,000
4ik " "	6,000
5ik " "	4,000
6ik " "	2,000
7ik " "	1000 forinttal. —

A' váltóvizsgálatkor az illető összegek az osztályozott egyének számára ha körülményeik időközben nem változtak, — mire a' váltót vizsgáló bizottmánynak szorosan felügyelni nem csak lelkiismeretes, de felelettel is járó kötelessége, — megszavaztathatnak, ha pedig körülményeikben legkisebb olyan változás történt, mely értéki vagy hiteli állásukat veszélyezteteti, akkor a' váltó tárgyalatlan visszaadatik. — A' pestbudai kereskedő az osztályozó titkos bizottmány által hiteli-rovatába számított (classificált) öszszegét mint *elfogadó* (acceptant) meríti ki, azaz ha körülményei az osztályozástól fogva nem változtak,

neve aláírásával ellátott egy vagy több váltók a' takarékpénztárnál mindaddig érvényesek, meddig azokon az ő, *mint elfogadó* (nem mint kibocsájtó vagy forgatmányos) nevét classificált hitelének egész összege nem terheli, ('s ez azon körülmény miszerint kereskedői váltók az 1) és 3) alatti egész váltóktól lényegesen különböznek).

— Innen a' következik:

1ször hogy a' váltót vizsgáló bizottmány, melly az igazgató által szerdán és pénteken a' beadott kereskedői váltók megbirálására, 's az igazgatók által titoktartás mellett őrzött osztályozási (classificationalis) hiteles jegyzőkönyvvel összetartására összehivatik 's három kereskedő és egy törvénytudó tagból áll, a' pénz utalványozásánál csak az *elfogadó* terhet számítja. —

2szor hogy a' váltó-kölcsön természeténél fogva a' másik két aláírt neveknek is hitel és bátorság tekintetében olyanoknak kell lenni, kiknél az utalványozott összeg az elfogadó nem fizethetése esetére tökéletesen fedezve legyen.

3) *A' vegyes, vagy váltóképesek és kereskedők által aláírt váltókról.*

Ezek egészen az 1) alatti szabály alá tartoznak egyediül azon megjegyzéssel hogy az aláírt kereskedőre nézve a' 2) alatti szabály is szemmel tartandó 's szorosán megvizsgálandó: van-e a' takarékpénztárnál már váltóilag kötelezve? nem merítette-e ki osztályozott hitelét? 's ha nem, megbirja-e még azon összeget, melly a' beadott váltón foglaltatik.

A' váltó vizsgálatról.

A' folyamodó által vagy személyesen az igazgatónak egy sajátkezüleg aláírt rövid folya-

modással beadott, vagy a' pénztárnoknál térítvény mellett letett váltó, — ha kereskedői, — a' fennebbi 2) alatti módon az ott kitett napokon az igazgató által összehívott tagok által szorosán megvizsgáltatván utalványoztatik, 's ki is fizettetik, miről az igazgató a' legközelebbi választmányi ülésre a' kölcsönnek tudomásul jegyzőkönyvbe vétele 's választmányi megerősítése végett tudósítását beadja, az igazgató és tagok aláírása alatt vezetett szavazó jegyzék pedig levéltárba tétel végett évnegyedenként mutattatik be. Ha pedig a' beadott váltó nem kereskedői, úgy rendszeresen az eddigi szabályos gyakorlat szerint választmányi ülésben nyilvánosan bíraltatik meg 's utalványoztatik, kivéve a' rendkívüli eseteket 's csak a' nagyobb bátorságú váltókra nézve, melyeket, — ha sietős voltuk miatt választmányi ülés tartásaig nem halasztathatnak — szinte az igazgató által a' 2) szerint összehívott négy tag az elnökkel öten megvizsgálják, szorosán megbirálnak 's ha kitünő bátorságúnak itélték, utalványoznak, miről a' közelebbi választmányi ülésre az igazgató tudomás végett jelentést teszen. —

C) *Harmadik helyen állanak a' Pestmegye kebelében levő nemesi fekvő birtokok kölcsönei* az alábbirt módon kimutatandó becsárnak *negyed* vagy ha a' folyamodónak az összeirotton kívül még több és annyi birtokai vannak hogy nem csak a' kamatok pontos fizetésére, de felmondás esetében a' tőkének nagy megerősítése nélküli visszafizetésére is képes, ez esetben *harmad-része* erejeig.

A' választmányhoz intézendő rövid folyamodáshoz, — melyben a' felvenni kívánt összeg és a' lekötendő nemesi jószág megemlítettnek, — *e' következő oklevelek melléklendők:*

1) Szolgabíró és esküdt által végrehajtott hiteles *összeírás*, melyben az úgynevezett normalis conscriptiotól némileg eltérve, világosan és határozottan kiteendők:

a) Birtok neve, szomszédai 's mostani birtokosai.

b) Hanyadrészét birja ennek az összeírató? világosan kiteendvén: az összeíró mi adatokból tudja, vagy tapasztalta ezt?

c) Birási-jog, t. i. osztályos vagy adományi örökje-e a' jószág az összeíratónak? vagy csak zálog? ez utósó esetben: mennyiben birja azt, 's hány év van még hátra? — Az összeíró arról, hogy az ide tartozó eredeti oklevelek neki előmutattattak, vagy az összeírás fejezetében bizonytságot teend, vagy arról külön bizonyítványt adand.

d) Holdak száma — még pedig külön a' csak általában megemlített jobbágy telkektől. — Ezen pont mint a' kölcsönnek csak nem egyetlen alapja ne bizonytalan tanuvallásokból, hanem hol a' tagosztály megtörtént, annak hiteles felméréséből, vagy hasonló 's hitelesen felmért birtok aránya után, vagy más hiteles 's az összeírásban megemlített kútfókból világosan tétessék ki, még pedig a' szántóföldek, kaszálók, erdők holdjai különkülön, a' legelőből csak úgy 's csak annyi jöhetvén be az összeírásba, ha és a' mennyi az egészen befejezett

tagosztály következésében az özszeiratónak ki-rekesztőleges birtokában van. —

e) A' fekvő birtoknak holdjai így elkülönöz-ve három helybeli vagy szomszéd birtokosok, vagy hozzáértő gazdasági tiszték, vagy a' hely-ségek esküdt 's e' végre meghiteltetendő elől-járói által hit alatt becsültessék meg, 's ezen becsár — leszámittatván abból a' netalán be-táblázott özszegeg, — fog a' kölcsön mértékeül vétetni.

f) Ha a' közbirtosok közül valakinek bir-toka haszonbérben biratnék, hasznos az özsze-írásban a' helyben divatozó haszonbéri summát is egy, két, vagy több esetek hiteles megem-lítésével kitenni. —

g) Az épületek, gazdasági készülétek, mar-hák, a' kiadandó kölcsön mértékeül nem vétet-nek, de azért az özszeírásba nagyobb bátorság okáért befoglalandók.

h) Az is megemlítendő: van-e az özszeira-tónak a' hazában másutt birtoka?

2) Betáblázási bizonyítvány ne csak a' fo-lyamodó személyére, hanem ha a' lekötni kívánt birtok szerzemény az előbbi birtokosra, vagy ha öröklötte szüleire is kiterjesztve előmutatandó.

3) Perekről a' nagyszombati ker. Tábla és Pestmegye pertárnoka által kiadott bizonyítvá-nyok.

Ezen kölcsönöknél megjegyzendők még e' következők:

1) ször. A' nemesi birtokoknál főleg szüksé-ges levén a' *bírási jogczímnnek* hiteles kimuta-tása, szorosán megkívántatik hogy a' birtokczi-met igazoló oklevél, a' hol csak lehet, ne csak

a' fenebbi c) alatt megírt módon, hanem az összeíró tisztviselők által hitelesített másolatban, ha nem egész kiterjedésben is, legalább erre vonatkozó pontjai az összeírás mellett a' folyamodók által külön is bemutatassanak.

2szor. Minden olyan esetről hol azt a' választmány akár a' birtok fekvése, akár annak a' kért kölcsönhözi aránylagos becsértéke, akár más okok miatt a' pénztár biztosítására szükségesnek itéli, a' kölcsön a' folyamodónak nem rendes kötelezvényre, hanem az összeírt birtoknak törvényes átadása resignatioja mellett zálogra rendeltetik ki, 's a' tulajdonosnak a' zálogos summa kamatjában külön szerződés mellett hasznbérbe adatik vissza úgy azonban, hogy ha szerződési kötelezésének eleget nem tesz a' hasznbértől időközben is megfosztatik, 's másnak adatik.

D) *Negyedik helyen: a' két királyi város t. i. Pest és Buda népesebb utczáin levő* 's mind építési, mind helyezeti viszonyaik tekintetéből az e' részben munkálódó állandó bizottmány véleményes tudósítása következtében választmányi megvizsgálatásuk után a' pénztár bátorságaul elfogadhatónak ítélt tűzkárbiztosított *házakra*, a' szabályosan kimutatott becsárnak minden tekintetek egybevetése után fenmaradandó tiszta *negyed*, vagy kedvezőbb helyzet és körülmények között *harmad*, sőt a' város diszesebb terein és utczáin fekvő első osztályú és nagyobb-szerűekre, de csak kivételesen és a' legnagyobb ovatékkal *fele* része erejeig.

A' folyamodáshoz melléklendők:

a) Telekbirói hiteles bizonyítvány arról, hogy a' ház a' folyamodó nevére írva 's így szabad rendelkezése alá tartozó tulajdona.

b) Hiteles 's a' város meghiteltetett építő mesterei és a' telekbirói hivatal által kiadott becslevél.

c) Betáblázási bizonyítvány.

d) A' netalán régebben betáblázott adósságok kamatai lefizetéséről nyugtatványok, — ha megszerezhetők, — különben a' kamatok a' betáblázott tőkéhez számíttatnak.

e) Pertárnoki bizonyítvány perekről, vagy azok nem létéről.

f) Tűzkármentesítési bizonyítvány.

E) *Ötödik helyen Pestmegyében kebeleztet nagyobb és közpénztárral bíró kiváltságos községeknek* a' lekötendő 's tulajdon jogon birt bártórságnak a' C) alatti pontok szerinti összeírása mellett.

F) *Pestmegye kebelében fekvő olyan szabad mezővárosokban és határában fekvő ingatlan vagyonokra*, hol a' lakosok javaikat tulajdonosi joggal birják 's rendes bevallási jegyzőkönyvek vitetnek, az alább irt módon kimutandó becsárnak a' körülmények szoros egybevétele után *harmad- vagy negyed-része* erejéig.

A' folyamodáshoz melléklendők:

1. *Az összeírás*, mely a' következő pontok szerint hajtatik végre:

a) A' kölcsönt venni kívánó lakos folyamodására a' város kebelében, határában 's a' t. levő 's az örökbevallások jegyzőkönyvében tulajdon nevére írott fekvő javainak összeírása 's hold vagy darab száma leendő megbecsülése végett tanácsülésből kiküldetnek két tanácsnok és két választott polgár, még pedig hogy az összeírandó javak mennyisége és becsára ellenőrség alatt történjék, — a' kiküldendő választott polgároknak egyike a' folyamodóval ugyanazon, másika pedig más tizedből való legyen; mind a' négynek a' kiküldő végzésben világosan tudokra adassék, hogy a' birtok-részeknek általok kiteendő mennyiségeért felelősek.

b) Ezen küldöttség, a' folyamodónak fekvő javait mind kiterjedésre, mind becsre nézve nem gondolomra, sem a' folyamodó felvallása, hanem az általa előmutatandó osztályos, vagy egyéb a' mennyiséget kimutaló oklevelek, vagy mérnöki bizonyítványok után, vagy mind ezek nem létében öl számra adja világosan elő tudósításában; a' becsárt pedig nem általjában hanem hold számra lélekismeretesen úgy a' mint az eladások jegyzőkönyvéből, vagy az ottani tájékon divatozó árfolyamból előttök tudva van, határozza meg; világosan megemlítvén az adatokat vagy okleveleket, melyekből mind a' mennyiséget, mind a' becsárt felvette. Épületek az összeírásban csak úgy és annyiban számíttatnak, ha és a' mennyi summában tűzkármentesítve vannak; a' járó és heverő marhák és gazdasági épületek pedig itt is csak mint bátorság nevelő, de a' kölcsön mértékeül nem vehető czikkek foglaltatandók az összeírásba.—

c) A' küldöttség ezekről a' tagok aláírásával bemutatandó tudósítását, illetőleg bizonyítványát a' tanács birói és jegyzői aláírással és hiteles pecséttel szokott bizonyító-levél alakban a' folyamodónak kiadja, 's ezen bizonyító-levélben a' következendőkről tesz hiteles bizonytságot u. m.

aa) Hogy az özszeirt javak az özszeiratónak valóságos ősi vagy szerzemény tulajdonai, nevére az örökbevallások jegyzőkönyvében beirat-
tak, még pedig minden özszeirt darab részre nézve az örökbevallások könyvéből a' beírás költét és számát különkülön kiteendi; vagy ha a' birtok osztályos arról tesz említést; továbbá megjegyzi, hogy azokra nézve a' folyamodó ellen terhelő örökségi vagy adóssági perek előtte nem folynak, vagy ha folynak, kijelöli azon részt melyet per terhel; megjegyzi végre azt hogy a' mennyiség és becsár ellen észrevétele nem fordul-e elő.

bb) A' folyamodók személyét illetőleg, a' tanácsbizonyítványában világosan kiteendő annak a' tanács előtt ismert magaviselete, iparkodó szorgalmas volta, és hogy a' közterhek viselésében milyen pontos, az árvák-tárának, vagy adójában nem tartozik-e.

2. Az ekép felkészítendő özszeíráshoz a' folyamodni kívánó lakos részéről még *betáblázási* és ha nemes, *folyó-perekről* is szöllő *megyei bizonyítványnak* előmutatása szükséges.

Ugyan e' pontok állnak akkor is, midőn több egy társaságba állott lakosok egymásért jótállva (in solidum) vesznek kölcsön az intézet pénztárából.

A' nem pestmegyei községek és azok lakosai az E) és F) alatt leírt kölcsönökben nem részesíttetnek

G) *Jobbágy-kölcsön.*

Jobbágy-kölcsönök csak az intézet szabadb rendelkezése alatt álló *tartalékpénztárból* és csak ennek erejeig és *csupán pestmegyei jobbágyoknak* adatnak; még pedig az 1836: 4-dik törv. czikk. 7-dik §-nak b) pontja alatt országosan elrendelt telekkönyvek' életbe hozatalaig a' jobbágy kölcsönök illy szabályok mellett adatnak ki:

I. Egy jómagaviseletét és takarékos voltát hitelesen kimutató jobbágnak, első helyeni betáblázásra, hat évre az alábbirt oklevelekkel hitelesen kimutatandó 's minden adósságoktól és közterhektől tiszta, fekvő értéke becsárának *egy negyed része* erejeig. A' jobbágy fekvő értékéhez a' törvényben meghatározott jobbágyi állományon kívül a' szőlők és az 1836: 6-dik törv. czikk 1ső §-za értelmében megváltott irtások, a' zselléreknél pedig szerzemény földek, szőlők, irtások számíttatván

II. A' kölcsön *hat év* alatt fizettetik részletesen vissza, így:

1ső évben csak a' kamat fizettetik.

2-ik „ a' kölcsönnek egy tizedrésze

3-ik „ „ „ két „ „

4-ik „ „ „ két „ „

5-ik „ „ „ két „ „

6-ik vagyis az utolsó évben három tizedrésze; mindenkor a' részletes visszafizetés illető kamatjával együtt.

III. A' kamat félévénként fizettetik.

IV. Ha kötelezésének — akár a' félévi kamat, akár a' részletes visszaszafizetésben — csak egyszer is meg nem felel, a' nálla levő kölcsön azonnal felmondottnak tekintetik, 's rajta kamatjával együtt szóbeli perrel rögtönös végrehajtás és árverés útján megvétetik. Ugyan ez történik

V. Akkor is, midőn a' jobbágy a' közterhek lerovásában késedelmesnek tapasztaltatik.

VI. A' kötelezvényt házas társa, vagy ha árvák vannak, azok nevében az árvák attya is aláírni tartozik.

*A' jobbágy kölcsönérti folgamodáshoz
melléklendők :*

a) Az Iső pont alatt leirt fekvő javaknak — szolgabíró és esküdt által meghitelt három becsüsök előadása után végrehajtott — *összeírása*, melyben ugyanazon becsüsök által meghatározandó becsár is, még pedig nem átalában hanem hold- vagy darab-számra világosan kitéssék. Épületek csak úgy és annyiban számíthatnak az összeírandó bátorsághoz, ha és a' mennyi summában tűzkármentesítve volnának. Járó és heverő marhák, gazdasági készülétek a' bátorságot nevelik ugyan és így az összeírásba befoglaltathatnak, de a' kölcsön mértékeül nem vétetnek.

b) Ha a' helységben jobbágy telkek örök áron el- vagy haszonbérbe- adattak volna, ilyen örök vagy haszonbérbe adási egy, két vagy több esetek az előjárók által kiadandó 's a' földes uraság által meghitelesítendő bizonyítványokkal mutattassanak elő. —

c) Az előjáróság által kiadandó 's a' földes uraság által meghitelesítendő bizonyítvány arról: *1*ször hogy a' folyamodó, ha több testvérei vannak, azokkal megosztzott 's maga gazdáia.

2szor hogy adósságoktól, perekől 's függő végrehajtásoktól szabad, az árvák-pénztárának nem adósa, adóját leróta. Ezen bizonyítvány a' pénztártól a' kölcsön felvételekor nyerendő szokott kölcsönözési-ívre rövid foglatban ráírva, minden részletes fizetéskor megújítassék, különben a' IV-dik pont alatti eset áll elő. —

d) Megyei levéltárnoki betáblázási bizonyítvány.

H) *Az 1845-ik esztendei september 7-dikén tartatott egyesületi közgyűlés által a' Pest megyével határos nemes Bács, Csongrád, Esztergom, Fejér, Heves, Hont, Komárom, Nógrád és Tolna megyékre és alább az I) K) alatt megnevezendő hatóságokra kiterjesztett 's folyó 1846-dik évi január első napján életbe is léptetett kölcsönökről:*

Ezen nemes megyék kebelében fekvő nemesi ingatlan birtokokra ha minden alábbirtt kellékek tisztán és tökéletesen teljesítettek kölcsönt ad az intézet a' szorosan megvizsgálandó körülményekhez képest azon arányban melly a' fenebbi C) alatt megjegyeztetik, még pedig miután a' külmegyei birtokok viszonyai a' bíráló választmány tagjai előtt sem úgy mint a' pestmegyeiek nem ismereteseek, sem ha ismertetnének is, azon folytonos éber figyelemmel, — mellyel emezek, — nem kísértethetnek; ez okból csaknem kivétel

nélkül a' C. 2szor pontja alatt megírt zálogos átadás (resignatio) mellett. — Ezenkívül a' külmegyei birtokokról beadandó oklevelekre nézve megkivántatik:

1ször hogy minden kölcsönt venni kívánó az illető, — 's a' pártfogó tek. Pestmegye útján minden kellékek iránt hivatalosan értesített — nemes megye köz- vagy kis-gyűléséhez folyamodván, az 1840: 21-dik törv. czikk 19-ik §-za értelmében végrehajtandó özszeírásra az illető tiszviselő megyei kiküldetést nyerjen, 's eljárásáról — melyben egyenesen e' végből 's a' megyétől e' részben vett utasító pontok szerinti munkálkodásra lett kiküldetéséről világos említést teend, — tudósítását szinte oda adja be, melyet a' megyei köz- vagy kis-gyűlés a' folyamodó áttal ne talán még előadandó oklevelekkel, ugy szinte ha a' lekötendő birtok szerzemény az előbbi birtokra, vagy ha öröklött szülőkre is kiterjesztett betáblázásról és perekről szóló bizonyítványokkal együtt szokott hiteles alakban 's pecsét alatt a' folyamodó részére kiadhat. — E' pontban jegyzettek alól kivétel alig van, de még is

a) Ollyan hiteles t. i. káptalani vagy megyei pecsét alatt kiadott eredeti oklevelek, jelesül: örökbevallások, végrendeletek 's a' t., melyek a' birtokcím kimutatására szükségesek, ugy szinte a' kerületi táblák hiteles bizonyítványai külön is elfogadtatnak, 's az első, hiteles másolatuk megtartatván, a' folyamodónak vissza adatnak, kivévén ha egyenes határozat az eredetieknek megtartását 's levéltárba tételét rendeli.

b) Ha az özszeírás hiteles kiadatása óta a' folyamodás tárgyalásaig az illető megye köz-

gyűlést tartott, ez esetben a' betáblázási bizonyítvány ezen egy gyűlésből alispáni, jegyzői vagy levéltárnoki aláírás és pecsét alatt szinte elfogadtatik.

2szor az özszeírás a' C) alatt leírt főpontok szerint hajtatik végbe, de mind az annak eszközlésére utasító megyei határozatban, mind az illető tisztviselő tudósításában kiteendő: hogy az özszeírás és becsü az 1840: 21-dik törv. czikk 19-dik §-sza szerint történt, mellyszerint az özszeíró tisztviselő és meghiteltetett becsü-sök úgy az egészért, mint annak minden tételeiért felelősek.

I) A' szomszéd nemes megyékben kebelezett szabad királyi városok kölcsöneiről:

Ezen szabad kir. városok — a' bányavárosok ide nem értetvén, — a' következők: u. m. *Esztergom, Komárom, Szabadka, Szeged, Székes-Fejérvár, Ujvidék és Zombor.*

Ezen szabad kir. városok kölcsönei — melyek a' kimutatandó bátorság szoros megvizsgálatása után a' választmány által a' C) alatt jegyzett vagy illetőleg a' körülményekhez képest meghatározandó arányban utalványoztatnak, — kétfélék u. m.:

1ször vagy maga a' szabad kir. város kölcsönöz saját fekvő birtokára 's ez esetben azokhoz, — melyek az özszeírás és becsü iránt a' fenebbi C) és H) pontok alatt előadtnak 's egész kiterjedésükben ide alkalmazhatók, — főleg megkivántatik, hogy ezen kölcsönvételre 's a' lekötendő birtoknak az innen kívánt özszeeggeli terhelhetésére a' folyamodó tanács és közönség a'

kir. Kincstárnak világos engedelem-levelét mutatassa elő. —

2szor vagy a' kir. városok egyes lakosai folyamodnak a' város kebelében és határában fekvő ingatlan 's telekkönyvileg nevükre irott saját birtokukra kölcsönért, — ez utóbbira megjegyeztetnek a' következők:

a) Csupán a' fekvő 's telekkönyvileg a' folyamodó nevére irott 's kétségtelen birtokában levő javakra, mint szántóföldekre, rétekre 's a' t. — de nem házakra, sem szőlőkre — rendeltethetvén ki a' választmány által a' körülmények szoros megvizsgálása után megállapítandó arányban a' kölcsön, megkivántatik, hogy az özszeirt fekvő javak kirekesztőleges sajátsága a' telekkönyv illető pontjainak beiktatásával a' tanácsi bizonyítványban kimutatassék.

b) Az özszeírás 's az 1840: 21-dik törv. czikk 19-dik §-sza értelmében végrehajtandó becsü körüli eljárás ugyanaz, melly a' pestmegyei községek lakosaira nézve fenebb az F) alatt előadatott, azzal a' megjegyzéssel hogy mind az özszeírás és becsü, ugy a' betáblázási bizonyítvány, mind egyéb oklevelek tanácsi ülésből hiteles pecsét alatt és igazoló bizonyítvány formában előmutandók.

c) A' mindennapi betáblázás jóságával bíró hatóságok kölcsönei körül, millyenek a' szabad kir. városok lakosaié az 1840: 21-dik törv. czikk 10-dik §-sza a' hitelező részéről nagyobb vigyázatot tevén szükségessé; ez okból az ilyen kölcsönök nem a' pénztárnál, hanem egy a' folyamodó költségén a' helyszínére kiküldendő képviselő biztos által, — a' tanács előtt aláírt kö-

elezvénynek betábláztatása után, a' hely színén még az nap és csak úgy, ha az nap más betáblázás nem történt, — fizettetnek a' folyamodó kezéhez. —

d) A' fenebbi pont alatt megjegyzett körülménynél fogva nem lehetvén valamint egy részről a' csekélyebb értékre kis kölcsönt nyerhető folyamodót a biztosí költségekkel, úgy más részről a' választmányának különben is elfoglalt tagjait sok apró kiküldetésekkel terhelni; ez okból de a' pénztár nagyobb biztosítása miatt is az ilyen mindennapi betáblázású helyekre kisebb összeg nem utalványoztathatik, hanem megkívántatik hogy az összeirt fekvő javak szoros megvizsgálás után legalább 2000 pengő forint kölcsönt — mellynél kisebb nem adatik — megbirjanak, 's ez okból hogy a' csekélyebb de teljes bátorságot kimutatni képes lakosok is résztvehessenek, ilyenek előtt az intézet a' kölcsönvételhozi szabad utat akép nyitotta meg, miszerint több apróbb birtokú 's egy társaságban állott lakosoknak okleveleit elfogadja, 's a' szabályos mennyiségű kölcsönt részükre mindnyájok által egymásért jótállólag aláírandó *egy* kötelezvényre utalványozza 's a' fenebbi c) pont szerint kezükhöz fizetteti, abba azonban nem avatkozván hogy azt magok között mi arányban 's mi kölcsönös biztosító irás mellett osztják fel.

K) *A' nemes Jász és Kis- (de nem a' nagy) Kun kerületi birtokos lakosok kölcsöneiről.*

A' Jász és Kis-Kun kerületek birtokos lakosainak kölcsönt ad az intézet csupán fekvő 's telekkönyvi bizonyítványokkal mind mennyiségre, mind birtokczimre nézve kellően kimutatandó ja-

vaikra a' C) alatt jegyzett, vagy a' körülményekhez képest meghatározandó arányban. — E' végre megkívántatnak a' következők:

1ször Az összeírás és becsü, — mely az 1840: 21-dik törv. czikk 19-dik §-sza értelmében itt is a' fennebbi F) alatt leírt módon 's illetőleg az I) 2) a) és b) szerint hajtatik végbe, — a' betáblázási bizonyítvánnyal és más szükséges oklevelekkel a' tanácsi hiteles bizonyítványba 's pecsége alá foglalandók,

2szor a' fennebbi I) 2) c) d) pontok alatt megírt szabályos gyakorlat itt is alkalmaztatik, t.i. a' kirendelendő kölesön 2000 pftnál kisebb nem lehet 's azt a' szinte mindennapi betáblázás jogával bíró Jász és Kis-Kun kerületi egyes, vagy társaságba állott lakosok kezeibe a' betáblázás megtörténte után egy a' helyszínére a' folyamodók költségén kiküldendő képviselő biztos fizeti.

VIII. R é s z.

A' takarékpénztár tartalék-tőkéjének förlősségéről.

42. §. Hogy a' pénztár történhető károsodás esetére fedezve legyen szükség volt a' részvényeseknek egy biztosítékul szolgáló *tartalékpenztárt* alapítani.

Ezen tartalékpenztár összegét az egyesület 100,000 pengő forintban állapította meg, akkép: hogy

1ször. Mihelyt az kiegészítve lesz ahhoz annak kamatai 's a' tőkésített kamatok kamatai is időről időre hozzá csatoltatnak.

2szor. A' mi ezen kamatok hozzá csatolása 's a' kezelési költségek fedezése után a' jövedelemből évenként fenmarad, az egy minden év elején tartandó közgyűlés által részint közmegállapodással kijelölendő hazai czélokra fordítatik, részint a' részvényesek között részvényeik számához aránylag osztalékkép felosztatik 's kifizettetik.

3szor. A' száztóli hatos évi részvény-kamatot azonban a' részvényesek, kiknél az intézet kormánya a' II-dik R. 3dik §-za szerint az után is megmarad, az alapkötelezés értelmében egész az 1850-dik évig bezárólag fizetik, még azon esetben is, ha az osztalékoság ideje, azaz a' tartalékpénztárnak 100,000 forintra kiegészítése, következőleg a' részvény iverkiosztása korábban bekövetkeznék is.

4szer. Ha a' pénztárt valamelly veszély érné 's annyi kárt szenvedne hogy az alaptőke 100,000 pfrtnál kisebbösszegre olvadna, azon esetben — miután a' tartaléktőkének egyenes rendeltetése főleg az illy károk pótlása — a' részvények után osztalék mind addig nem járuland, míg az alaptőke szinte az évenkénti szerzeményből ki nem egészítettetik, minek megtörténte után mind a' kiegészítendő alaptőke, mind annak évenkénti haszna a' 2-dik pont szerint kezeltetik.

Utasítások.

A) Az igazgató és segédigazgatóra nézve.

1. §. Az igazgató főügyelője az intézet minden dolgainak, a' pecsét nála áll 's a' jegyző-könyvek, betételi könyvecskék és oklevelek is egyedül nála hitelesítenek; szint oly fontos kötelessége az igazgatónak a' gyakori véletlen pénztár-vizsgálat; melly kötelességében csupán betegség vagy pesttőli eltávozás esetében válthatja fel őt a' segédigazgató. —
2. §. Az okleveles zárdoknak egyik kulcsa kirekesztőleg az igazgatónál áll. Betegség vagy hosszabb eltávozás esetében a' kulcsot egyedül a' választmánynak adhatja által, melly is az okleveles zárdokat előbb megvizsgálván 's számba vevén, arról, miként találta legyen azt hiteles lelettárt készít. — Igazgatói kötelességének ezen három pontjaira nézve az igazgató elmulasztás esetében felelet terhével tartozik.

3. §. Az igazgató a' nála megpecsételtetett betéti könyvecskéket időnkint megismerés mellett, bizonyos mennyiségben adja ki a' pénztártisztnek, 's pénztárvizsgálatkor ő veszi ettől számon.

4. §. Annak megjegyzése mellett hogy a' segédigazgató munkálkodásának csak akkor leendő helye, mikor az igazgató reá nem ér, vagy máskép gátoltatik. Az igazgatónak egyéb foglalatosságai ezek:

a) A' közgyűlésnek határnapját ő tűzi — 's hirdlapokban és meghívó jegyekben ő hirdeteti ki.

b) Választmányi ülésekre mint elnök meghívó jegyek által ő hivatja össze a' választmány tagjait.

c) Minden hozzája beadandó folyamodásokra, bejelentésekre a' benyújtás-napját (praesentát) lelkiismeretesen följegyzi.

d) A' statuspapirosi és váltói kölesönökre nézve a' VII-dik R. 41-dik §. A) és B) szerint az igazgató elnöksége alatt állandó vizsgáló-bizottmányok levén felállítva, az igazgatónak e' minőségbeni tisztéhez tartozik felügyelni, illetőleg a' véle munkálódó tagokkal felügyeltetni arra ha vajjon a' hozzája bemutatott status- és egyéb papirosok még folyamatban vannak-e? — melly végből a' kihuzott papirosok és sorsok nyomtatott jegyzékeit a' pénztárnok a' hivatal részére jókor megszerezni köteles — a' váltókon levő aláírások hitelesek-e? 's a' váltó-törvény által megkívánt kellékekkel ellátvák-e? 's e' végből a' váltó aláírásokat a' nálla álló könyvbe jegy-

zett kéziratok mássaival összehasonlíja, azokat pedig, kik a' kézirati másolatok közzé nevüket be nem irták, oda sajátkezüleg beiratja.

e) Az ellenőr a' pénz mikénti begyüleséről az igazgatónak időnkénti tudósítását megküldvén, mihelyt ebből tapasztalandja, hogy kiadható pénzek gyültek össze a' pénzlárba, azonnal rendeleseket teszen azoknak kiadások iránt.

f) Az intézet rendszeres költségeit a' hivatal számára az igazgató utalványozza; ő teszen alkukat könyvnyomtatókkal 's könyvkötőkkel az intézet jegyzőkönyveinek 's okleveleinek kinyomtatására 's bekötésére nézve; melly alkuk jóváhagyás végett a' választmány eleibe trjlesztendők.

g) Kamatok elmaradásai, vagy felmondott pénzek be nem fizetéseit esetében az igazgató tesz rendelést ezeknek beszedei iránt felszólítás vagy rövid útú per útján.

h) Az intézet tisztviselőire 's szolgálaira ha pontosan teljesítik-e kötelességüket, az intézet kezeléseire hogy valahol annak forgása fenn ne akadjon, 's általában mindenre ő ügyel fel, mit az intézet érdeke 's java hoz magával, 's feljeleniti a' választmánynak azt, mi elhatározást vagy orvoslást kíván.

i) A' választmány határozatait az igazgató veszi vagy véteti fogamatba, 's ezekről az üléseknek szó vagy írásbeli tudósításokat teszen.

B) A' választmánynya nézve.

5. §. A' választmány tagjai valamikor csak körülményeik engedik, erkölcsileg köteleztetnek a' választmányi ülésekben megjelenni 's az in-

tézet javára mnnkálkodni. Erős férfias akarat, szilárdság, szigorúság és közjó iránti buzgóság az ő megkívántató tulajdonaik. Szükség hogy a' részvényesekből mindenrangú, állapotú 's osztályú férfiakból alakitassék a' választmány, hogy akárminemű bátorságról legyen szó üléseiben, annak illető bírálói lehessenek.

6. §. Tagjai a' választmánynak sor szerint tartoznak mint választmányi biztosok jelenlenni az intézet hivatalában, 's előttemezésükkal nevelni a' betételi könyvecskék hitelét, — melly sorozat azonban a' választmány egyes tagjainak körülményeire illő tekintettel határoztatik el. Ezen sorozat tartás az intézetnek napról napra jobban szaporodó kezelési munkái miatt az által könnyítettik, miszerint a' sorosbiztosságban a' Pesten Budán lakó 's választmányilag kijelölt és időnkint meghívott részvényes tagok is részt vesznek.
7. §. Választmányi határozat alá tartoznak mind azon tárgyak, mellyek az intézet kormányzása körül előfordulnak, 's az igazgató utasításában különösen nem foglaltatnak. Legfőbb foglalatosságát teendi azonban a' választmánynak a' kikölcsönözéseknél ajánlott vagyoni és személyes bátorságnak, — az e' részben fenálló szabályok szoros megtartásával — egyeneslelkű megítélése 's határozása; e' részben tehát azokon kívül, mik az alapszabályokban benfoglaltatnak, kötelességül tétetik a' választmányi tagoknak annak szigorú megtartása és bírálása:

a) Hogy a' hozzája beadott mindenféle kölcsönérti oklevelek a' fenebbirtt szabályokhoz alkalmazva 's a' legujabb időről adattak-e ki, hitelesek és nem régiek-e? az özszeirá-sokban a' javaknak valódi nem pedig önkényes kénybecse (pretium affectionis) van-e föl-véve? nem olly nemű-e a' vagyon, mellynek jövededelme már természeténél fogva bizony-talan és költséges, millyenek szóló, kert 'sa' t.

b) A' választmány megvizsgálja a' kölcsön-vevő elleni betáblázásokat, 's csak azon esetben határozza el a' kölcsönadást, ha ezen betáblázások aránylag csekélyek 's a' kölcsönt nem veszélyez-tetők.

c) Ha szükség 's a' választmánynak többsége előtt tudva nem volna a' kölcsönvevőnek sajátsági joga a' lekötendő vagyonhoz, illy esetben annak kimutatását a' kölcsön elha-tározása előtt tőle kívánni fogja. — A' saját-ság, nemesi jószágoknál az özszeiró tisztvi-selők bizonyosága, a' városi telkekre nézve pedig telekbiróilag történt átíratás által mu-tathatik ki. --- Ezen három pont alatti mun-kálatát azonban a' választmánynak nevezetes részben könnyíti a' bizottmányi előleges víz-sgálat, melly nélkül a' kölcsönért beadott fo-lyamodások, választmányi tanácskozás alá nem terjesztetnek.

d) Valamint pusztán a' személyes bátor-ság, pontosság, becsületesség nem elégsé-gesek arra, hogy valakinek az intézetből pénz kölcsönöztessék; úgy ellenben pazarlás, csök-kent hitel, ismeretes pontatlanság, perekkel-i terheltetés elegendők arra, hogy a' kívánt kölcsön megtagadtassék.

- e) Ha időközben a' választmány tagjainak bármely uton tudomására jó hogy a' kölcsönvevők hitele perek, betáblázások, nem-fizetések 's a' t. által csökkenni kezd, bővebb értesítés után rendelkezéseket tesz a' kölcsönvett összegnek beszédése iránt.
8. §. A' bátorság elítélése, elhatározása, minden indító okainak kimutatásai és körülményei feljegyeztetnek a' választmányi jegyzőkönyvben, melybe a' meg nem egyezők, ha tetszik, meg nem egyezésüket magok beírhatják. —
9. §. A' választmány elhatározván a' kölcsönadást, midőn a' sor a' kölcsönvevőt éri, annak, — ha va elegendő pénz a' pénztárban, — az egyszerre kiadatik; ellenkező esetben a' kölcsönvevő azt külön kötelezvényekre, — melyek azonnal betábláztatandók lesznek — negyedrészenként is felveheti, magában értetvén hogy minden felvétel alkalmával a' betáblázások ujonnan megvizsgálandók lesznek.
10. §. Átalánosan a' választmánynak kötelessége mindenre felügyelni 's ügyeltetni mi az intézet bátorságát 's folyamatának rendét illeti; minél fogva nyilvánban tartja:
- a) *Az intézet mindenkor készpénzét*, 's ügyel hogy az kamatlan ne heverjen.
 - b) *Az évnegyedenként befizetendő kamatokat*, 's ügyel hogy azoknak behajtásai iránt a' szükséges intézkedések megtétesse.
 - c) *Az intézet minden adósságának állását, hitelét* 's ügyel hogy ha valamelyiknél az intézet tőkéje veszélyeztetnék, az ellen-óvások korán megtétesse.

d) Az intézet részéről, a' szükséges felmondásokat, igazgatói jelentésre elhatározza.

e) Tisztviselők pontos kezeléseire főigyeletet gyakorol, 's hanyagság vagy hűtlenség esetében azokat felfüggeszti, 's mind ekkor, mind pedig a' tisztviselők valamelyikének megbetegedése esetében, azokat, ha szükség lelettár mellett is, közgyűlésileg másokkal kipótolja. — A' felfüggesztést határozó választmányt ülésekben azonban legalább 11 tagnak szükség jelenlenni, és a' jelenlevők három negyedének megegyezni a' felfüggesztésben; — ügyeltet továbbá, ha rendben vannak-e a' jegyzőkönyvek, ívek, tárák, számadások 's a' levéltár? 's ezen utóbbiból a' szükségtelenekké vált irományokat időnkint megsemmisíti.

f) Gyarapodását az intézetnek pénzben 's bizodalomban szeme előtt tartja 's mindent elkövet mit e' végre czélirányosnak itél.

g) Az intézet állása 's gyarapodása felől a' közgyűlésnek tudósítást tesz 's a' t.

C) Az intézet tisztviselőségére nézve általánosan.

11. §. A' tisztviselőségről általánosan megjegyeztetik: hogy az, az intézet közgyűlésében hitet tesz le hűséges hivataloskodásra, miután előbb a' választmány előtt tiszta erkölcsét, lelkiületét bebizonyította 's a' megkívántató vagyoni jótállást elegendően kimutatta volna. — Átalános kötelességei ezek:

a) Hűség, egyenesség, tisztakezűség, szoros rendtartás és pontosság pénzkezelésben, könyvvitelben, szükséges feljelentésekben 's mindenben mi az intézet javát érdekli és minden haszonleséstől idegen lelkiület. Ennélfogva tiltatik neki ajándékokat bárkitől elfogadni, annyival inkább kicsikarni 's ezen esetekben hivataltöli felfüggesztetésének sőt elmozdításának leendő helye.

b) Mindenkor szorgalom az intézet dolgaiban, minélfogva kivált hivatalnyitott napokon pontosan tartozik megjelenni a' hivatalban, mellyet a' szabatos órák eltelle előtt el nem hagyhat.

c) Türelem paraszti ügyetlenség, értetlenség iránt, nyájas emberszeretet, és jóakaratu készség a' járatlanok utbaigazítására. Nem szabad illedelmetlenül, vagy épen gorbául bánni a' hivatal közlekedőivel, mi által ezek az intézettől elidegeníthetnének. Tilos hasztalan vártni a népet, gúnyolni apró betételeit, kezéből rángatni a' pénzt, válogatást tenni hozott pénznemeiben 's a' t. Az érkezés sorát szorosan meg kell tartania a' fellevevésben is, mi végre a' szolga főképp nagyobb megtolulások alkalmával, minden belépőnek a' hivatalos szobába réz-sorszámot ad, 's a' szerint vétetik fel annak dolga.

d) A' hivatalban történő bármi bevételi vagy kiadási összeszámitást, nagyobb biztosság okaért, a' tisztviselők külön teszik 's ha a' ki- vagy összeszámitásban meg nem egyeznek, kerestetik a' hiba.

e) A' hivatal jegyzőkönyveiben semmi igazításnak, törlésnek, vakarásnak, csonkításnak, szakításnak 's a' t. történni nem szabad. Ha megtörtént a' hiba, az pénztárvizsgálatkor bejelentetik 's a' bizottság által megvizsgáltatván kiigazítatik, és a' kiigazítás aláírásokkal megismertetik.

f) Miután az intézet hivatalos kezeléseinek gyakorlatát (technicumát) teljes biztossággal meghatározni nem lehet; kinyilatkoztatik: hogy ha választmányi rendeletről a' hivataloskodásnak egyik vagy másik ága változást szenvedne, az ezen változásból egyik vagy másik tisztviselőre eredő kötelesség alól magát ki nem vonhatja.

g) Év végével mind a' köz- mind a' tartalék-pénztár számadásait az özszes tisztviselőség — kiki a' maga által vezetett jegyzőkönyvekből egymásnak ellenőrködve, — a' pénztárnokra mint legtöbb felelet terhe alatt álló első tisztviselőre nézve azon megjegyzéssel, hogy azok készítésében saját hivatalos érdekében — folytonosan részt venni köteles.

D) *Pénztárnoki utasítás.*

12. §. Miután a' pénztárnok az egyesület közgyűlésében hitét letette és a' választmány által — hiteles 's általa is aláírt özszeírás mellett, — a' pénztár özszegek gondja alá adattak volna, ezeket következőkép' tartozik kezelni:

a) Mind az intézet részvevőinek berakott pénzeiket, — vagy az ugynevezett közpénz-

tári pénzeket, mind pedig az intézetnek saját tartalékpénzeit csupán egy meghitelesített *Pénztár-könyv* (napló) mellett kezeli.

b) A' betételi könyvecskéket betételek és kivételek alkalmával választmányi biztos előttemezése mellett ő írja alá, a' feljelentési ívet pedig előbb tartandó összehasonlítás után egyedül maga írja alá. — A' tartalékpénztárból, egyedül csak választmányi határozatra, vagy igazgatói kirendelésre (exassignatio), a' közpénztárból pedig egyedül választmányi elhatározására a' kölesönnek, fizet ki pénzeket, mindenkor egyik igazgatóuak jelenlétében hiteles beírás és kötelezvény mellett.

c) Ha a' betevő az azonságot (identitás) kiköté, t. i. hogy csak saját személyének törtenhessenek visszafizetések, vagy ha alapos gyanú van egész kivételeknél hogy átlulajdonos kívánja a' kivételt, kérdések tétele, vagy bizonyítványok kívánása mellett a' körülményekhez képest a' pénztárnok felfüggesztvén a' kifizetést, miheztartás végett az igazgatónak azonnal jelentést tesz, ki is a' dolgot vagy maga tüstént elintézi, vagy a' legközelebb tartandó választmányi ülés által elintézteti. Más esetekben hátráltatni a' kifizetést nem szabad.

d) Az okleveles zárdoknak három kulcsai közül egy a' pénztárnoknál áll, 's akármilyen vétetik ki vagy tétetik be abba a' pénztárnok jelenlenni tartozik.

e) A' kezelésnél arra ügyel a' pénztárnok hogy a' pénznemek rendesen külön választassanak 's a' naponkinti kiadásokban inkább

az ércznemű pénzekről kívánjon menekedni hogy a' pénztárvizsgálat ez által is könnyítettessék.

f) Nemhivatalos napokon és a' hivatalon-kivül, senkitől semmi hivatalos pénzt elfogadnia nem szabad.

E) *Ellenőri utasítás.*

13. §. Az ellenőr a' pénztár bevételeit és kiadásait lelkiismeretesen, úgy a' mint történtek, ellenjegyzi, 's e' részben felelettel tartozik. — Hivatalos kötelességei a' következők:

a) Ő viszi az intézet köz- és tartalék pénztárainak főkönyveit, minden pénztárvizsgálat alkalmával meghitelesítendőket, a' meg-nem hitelesített betételi és kikölcsönzési jegyzőkönyveket és a' kölcsönök lejáratí könyveit.

b) Legfőbb kötelessége az ellenőrnek: hogy az intézetnek bejött és kiadott pénzeit mindig nyilvánosságban tartsa, ezek iránt a' maga jegyzőkönyveiből a' kivonatokat megtevén, a' szerint miként a' pénzek meggyűlnek 's kiadhatókká lesznek naponkint, vagy legfeljebb minden hét végével választmányi ülés tartása előtt kivonatait az igazgatónak megküldje 's a' kiadható pénz mennyiségét mindenkor kijelölje.

c) Az okleveles zárdoknak egyik kulcsa nála áll 's minden betételnél vagy kivételnél jelenlenni tartozik.

d) Nála áll egyik kulcsa az általa ellenzárt pénztárnak is, mellybe a' napi bevételt, a' hivatalos órák elteltével megszámlítva, a'

pénztárnokkal beteszik 's szükség esetében szinte együtt vészik onnan ki; következésképp azért mindketten együtt felelősek.

e) Mind a' két pénztárról készített számadásokat ő vizsgálja át, 's azokra ha szükség észrevételeket tesz.

F) Az intézet titoknokának utasítása.

14. §. Ez viszi az intézet köz- és választmányi üléseiben a' tollat. Kötelessége:

a) A' tárgyalás alá tartozó irományokat és okleveleket híven és jó gondviselés alatt rendben tartani 's azokat idő-sorozat, vagy választmányi rendelésre azon kívül is a' gyűlésekben előadni.

b) A' már tárgyalt irományokat és okleveleket a' jegyzőkönyv elkészítése után a' leveles zárdokba betétel végett az igazgatónak által adni.

15. §. Ügyeit az intézetnek eddig a' választmánynak ügyész tagjai folytatják, kik kamatok történhető elmaradása, vagy felmondott pénzek be nem fizetése, vagy hitel csökkenés eseteiben a' választmány rendeléséhez képest a' szóbeli — váltó — és netalán más perekben mindenkor készséggel járnak el.

G) Irnokok utasítása.

16. §. Az irnokok az intézetnek szinte számadó 's biztosíték (cautio) mellett szolgáló hivatalnokai levén, mind azon kezelési hiteles könyvek vitelével megbizatnak, mellyek a' hi-

vatal két t. i. *pénztárnoki* és *ellenőri* szobáiban a' választmány által számukra kijelöltettek, ugyanis:

a) A' pénztár-tiszt czimmal különböztetett *első őrnök* írja be a' betételi könyvecskébe a' betételt; ő viszi a' betételi és kikölcsönzési hiteles jegyzőkönyveket, 's a' kölcsönök lejáratí-könyveit. Ő a' részvény kamatoknak számadó-beszédője. Ez veszi által az igazgatótól saját elismerése mellett a' betételi meghitelesített könyvecskéket 's azok hova lett fordításáról pénztárvizsgálatkor az igazgatónak számol; ugyan ez nyomattatja az intézet minden könyveit 's felügyel hogy e' részben fogyatkozás, 's a' hivatalnak hátramaradása ne legyen. A' nyomtatott mennyiség pénztárnok és ellenőr által ismertetik meg. Szintugy ő eszközi a' jegyzőkönyvek beköttetését is.

b) A' *második őrnök* írja be a' betételi könyvecskébe a' kivételt; ő viszi mind a' két pénztár feljelentési-iveit, melyekbe bejegyez minden beadási és kiadási adatot, mely a' hivatalban történt. Ezen feljelentési-ivet a' pénztárnok naponkint aláírja. Ezen felül ő viszi az utasító és váltói-hitel könyveket.

17. §. Az őrnökök tesznek minden leírásokat és letisztázásokat az intézet dolgaiban; e' részben felügyel a' titoknok és a' pénztár-tiszt.

Az intézet szolgáliról.

18. §. Kötelességük:

a) Az intézet hivatalának tisztán tartása, seprése, szellőztetése; minek végbevitelére vé-

gett a' szabatos hivatalos órák előtt egy óra negyeddél a' hivatalban megjelenni tartoznak.

b) Az intézet dolgaiban, miként vagy igazgatók vagy tisztviselők által küldetnek, hűség-es eljárás, a' köz- és választmányi ülések meghívó jegyeinek szorgalmas elhordása, egy-szóval mind azon szolgálatoknak megtétele, mellyek az intézet dolgaiban akár hivatalos, akár hivatalzáros napokon nekik parancsol-tatnak.

c) Tisztakezűség. Netalán felvételi sorozat megváltoztatásáért, vagy más efélékért a' részvevőktől ajándékot elfogadniok nem sza-bad. Nekik a' hivatalból akármiféle bűtort, írományt, papirost, gyertyát 's a' t. magokkal kivinni tilos, valamint a' szegényebb részve-vőknek beteendő pénzeit, bár beadás végett is kezűkhöz venni 's a' t. Végre

d) meghagyás vagy engedelem nélkül a' hivatalos órákon a' hivatalból eltávozniok nem szabad.